

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

# Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, [www.reprorecht.nl](http://www.reprorecht.nl)) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, [www.cedar.nl/pro](http://www.cedar.nl/pro)).

*No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.*

[info@boomamsterdam.nl](mailto:info@boomamsterdam.nl)  
[www.boomuitgeversamsterdam.nl](http://www.boomuitgeversamsterdam.nl)

---

---

## Reacties

---

### *Nogmaals de opleiding*

#### *Reactie op*

---

M. Hebbrecht, Over het vernieuwen van de opleiding tot psychoanalyticus (2012-4, p. 269-271)

---

ANTONIE LADAN

---

Uit het commentaar van Marc Hebbrecht op mijn artikel over de opleiding blijkt dat ik mijn gedachten onvoldoende duidelijk heb geformuleerd. Het gaat mij om een soort tweetrapsraket: allereerst een postgraduate opleiding in deeltijd, binnen een universitaire context. Deze theoretische opleiding, waarbij allerlei aspecten van het psychoanalytisch gedachtegoed worden onderwezen, is toegankelijk voor iedere geïnteresseerde met een universitaire master, dat wil zeggen economen, juristen, leraren, theologen, artsen, literatuurwetenschappers, psychologen enzovoort. Omdat het een deeltijdopleiding betreft, kan deze naast de andere werkzaamheden gevolgd worden. De tweede trap

is dan de opleiding tot het binnen de wet-BIG geregistreerde beroep van psychoanalyticus. Deze beroepsopleiding is voltijds en alleen toegankelijk voor diegenen uit de «eerste trap», die al geregistreerd zijn binnen de wet-BIG of daarvoor in de toekomst in aanmerking komen (artsen, psychiaters, psychologen). Deze beroepsopleiding vindt plaats in de setting van een maatschap, een polikliniek of een ggz-instelling, dus los van de universiteit. De assistent-psychoanalytici krijgen dan natuurlijk ook een voltijdssalaris en kunnen daar bijvoorbeeld hun opleidingsanalyse van betalen.

Ten slotte nog het punt van de hobbyclub voor ouden van dagen en Hebbrechts jonge, mooie dames. Mijn opmerking was niet humoristisch bedoeld, maar geeft een oprechte zorg aan over een wereldwijd waarneembare trend van steeds verder gaande veroudering van het ledenbestand. Zoals ik aangaf ligt in Nederland de gemiddelde leeftijd van de leden van de psychoanalytische verenigingen inmiddels boven de vijftien. Een hobbyclub voor bejaarden, die er nog jong uitzien dan?

---

---

## Mededeling

---

### *Inleiding bij «Jaren later — Terugblik op mijn psychoanalyse»*

---

WOUTER GOMPERTS

---

De behandelkamer van de psychoanalyticus is potdicht. En dat is een goede zaak. Want onze patiënten kunnen alleen vrijuit praten

als zij ervan op aan kunnen dat de deur van de behandelkamer gesloten is. De openheid van de patiënt heeft een directe relatie met de geslotenheid van de behandelkamer. En dat moet vooral zo blijven.

Maar er zijn ook nadelen verbonden aan die geslotenheid. De buitenwereld kan zich vaak moeilijk een voorstelling maken van wat een analyse is. Potentiële analysanten hebben vaak weinig beeld van wat hun in een analyse te wachten staat. Studenten in